

פיזיקאיות

מרוץ מכשולים בשדה גברי

פורום חוקרות צעירות
10 ביולי 2019

יוסי ניר
מכון וויצמן למדע

נשים בפיזיקה: מדוע זה חשוב?

הרשו לי להצהיר את המובן מאליו:

פיזיקה טובה יותר

- כשרון
- גיוון

אקדמיה טובה יותר

- ביצועים ארגוניים

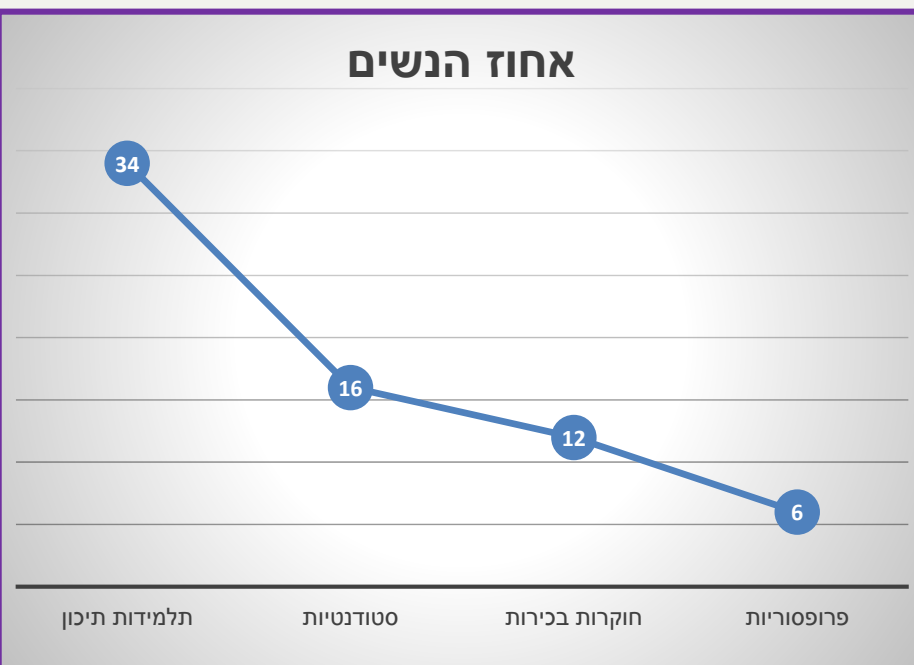
חברה טובה יותר

- הוגנות

נתונים: נשים בפסיקה בישראל (2016)

- מבוסס על נתוני הלמ"ס ונתונים שנאספו על ידינו
- תלמידות תיכון = ניגשו לבחינת בגרות 5 יח"ל
- סטודנטיות = בוגרות תואר ראשון (61) + שני (13) + שלישי (12)
- חוקרות בכירות = מסלול לקביעות

אחוז הנשים

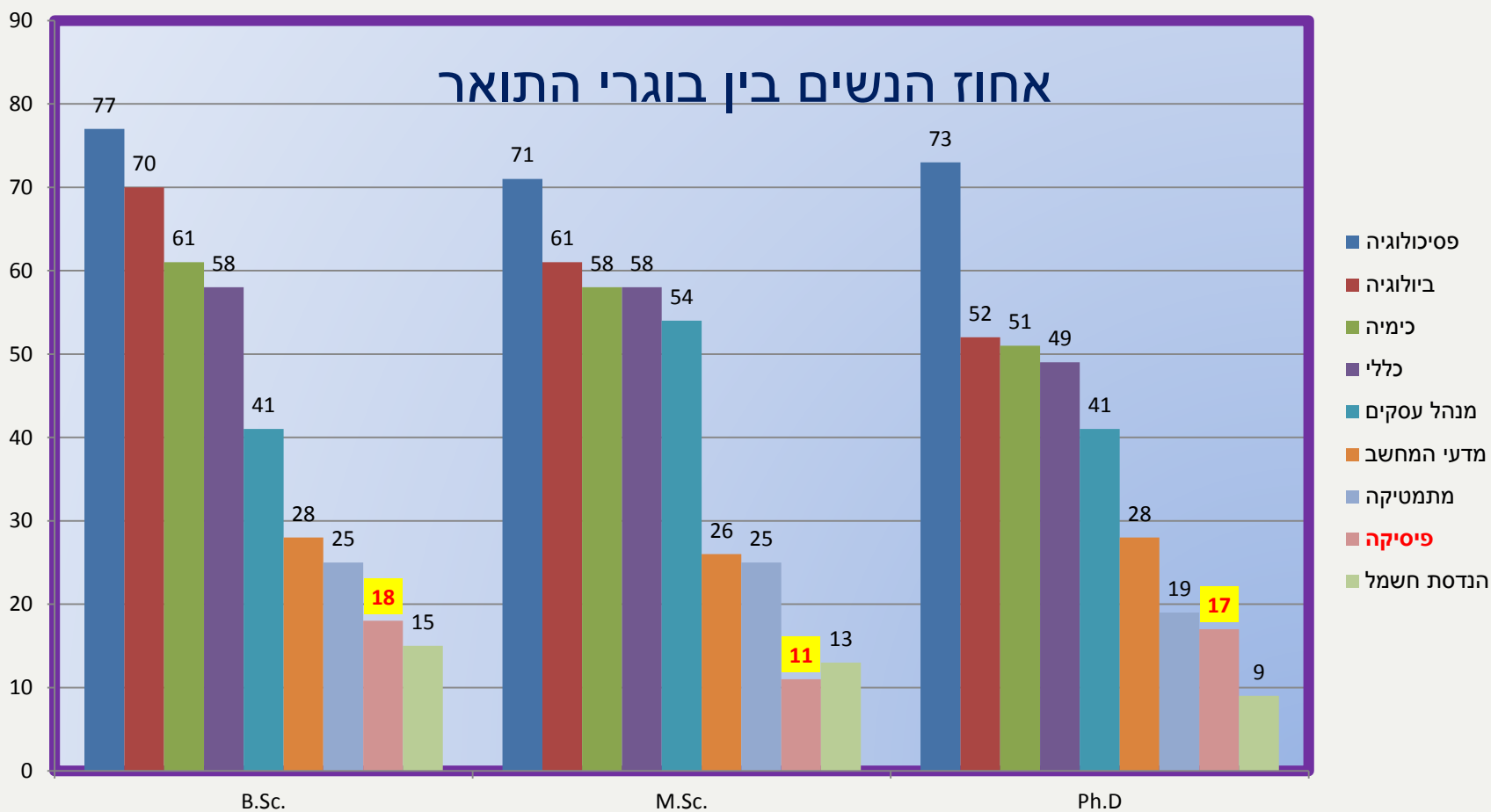

מספר הנשים

נתונים: סטודנטיות בישראל (2016)

• מבוסס על נתוני הלמ"ס ונתונים שנאספו על ידינו

נתונים: סגל מכון ויצמן

פקולטה	חברי סגל	נשים	אחוז הנשים
ביולוגיה	60	14	23%
ביוכימיה	53	11	21%
כימיה	59	8	14%
מתמטיקה	43	6	14%
פיסיקה	50	3	6%
ויצמן	265	42	16%

54 השנים הראשונות לקיום הפקולטה:
אפס (0) חברות סגל

מאגר נתונים

מאגר נתונים על פוסט-דוקטורנטיות פיסיקאיות ישראליות

- פרטי קשר
- CV
- רשימת פרסומים

תקשורת אישית עם כל אחת, מדי חצי שנה

- מה חדש?
- עדכוני CV ו-LOP
- מתכננת לבקר בישראל?

איסוף נתונים סטטיסטיים

מטרות מאגר הנתונים

אסור לנו להחמיץ מועמדת ראויה

מראים שאכפת לנו

מייעצים (mentorship)

מסייעים (sponsorship)

במקרים מסוימים, התערבות פעילה (micro-intervention)

מזמינים למכון וויצמן כשמבקרות בישראל

מסייעים בהוצאות נסיעה כשמבקרות בישראל

אלה תולדות...

נוסד בינואר 2015

מאז נאגרו נתוני 29 פוסט-דוקטורנטיות

כיום - 17

מתוך 12 שסיימו:

9 במסלול לקביעות באקדמיה, 1 עמיתת מחקר

2 בסקטור הפרטי

נתונים: הפקולטה לפיזיקה 2013-2018

106 מסיימי/ות דוקטורט

16 בוגרות (15%)

מתוך 90 בוגרים, 49 המשיכו לפוסט-דוק (54%)

מתוך 21 שסיימו: 8 קבלו משרה באקדמיה, 13 עברו לתעשייה

מתוך 16 בוגרות, 11 המשיכו לפוסט-דוק (69%)

מתוך 5 שסיימו: 5 קבלו משרה באקדמיה

מחקר

"נשים בפסיקה: מדוע כה מעט?"

בשת"פ עם ד"ר מיטל עירן-יונה, סוציולוגית ומומחית מגדר

ממומן ע"י משרד המדע וע"י מכון וויצמן

דגש על הקונטקסט הישראלי

- אבל מקווים גם לתובנות אוניברסליות

מיקוד על

- ההחלטה לצאת או לא לצאת לפוסט-דוקטורט
- התחרות על משרה במסלול לקביעות באקדמיה

מטרות המחקר

להבין את הפרספקטיבה האישית

- מקצועית
- כלכלית
- משפחתית

להבין את המרחב

- אדם
- ארגון
- שוק העבודה

מקווים לתת המלצות מעשיות

תכנית המחקר

סקירת ספרות

איסוף נתונים

ראיונות

- דוקטורנטיות משש האוניברסיטאות
- פוסט-דוקטורנטיות
- חברות סגל
- יועצות הנשיאים לענייני מגדר
- חברי סגל, דיקנים

סקרים

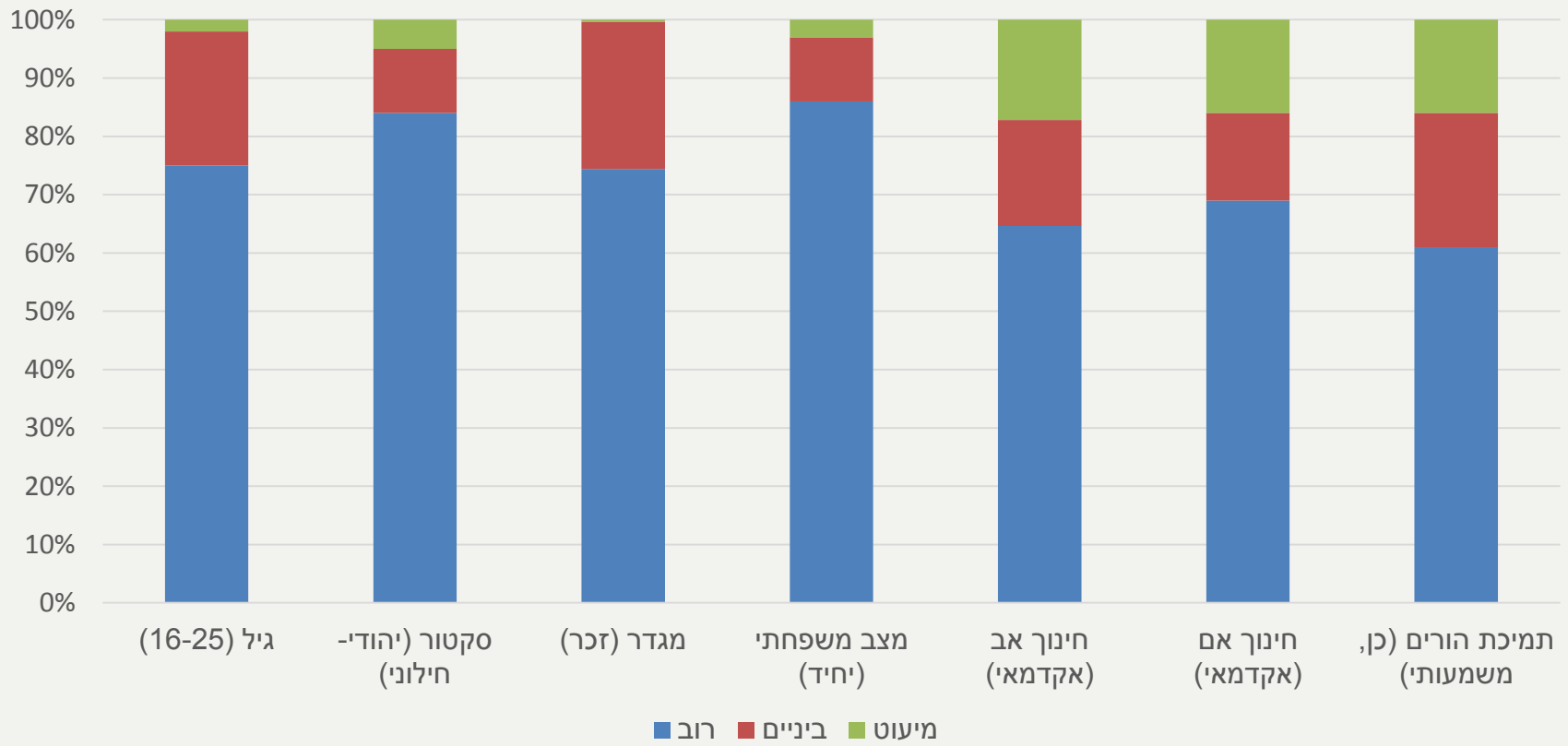
- תלמידי/ות תואר ראשון ושני בפיסיקה
- דוקטורנטים ודוקטורנטיות
- מנהלי משאבי אנוש בארגונים שמעסיקים פיסיקאים

למידה מהצלחות

סקרים: אפיון סוציו-דמוגרפי

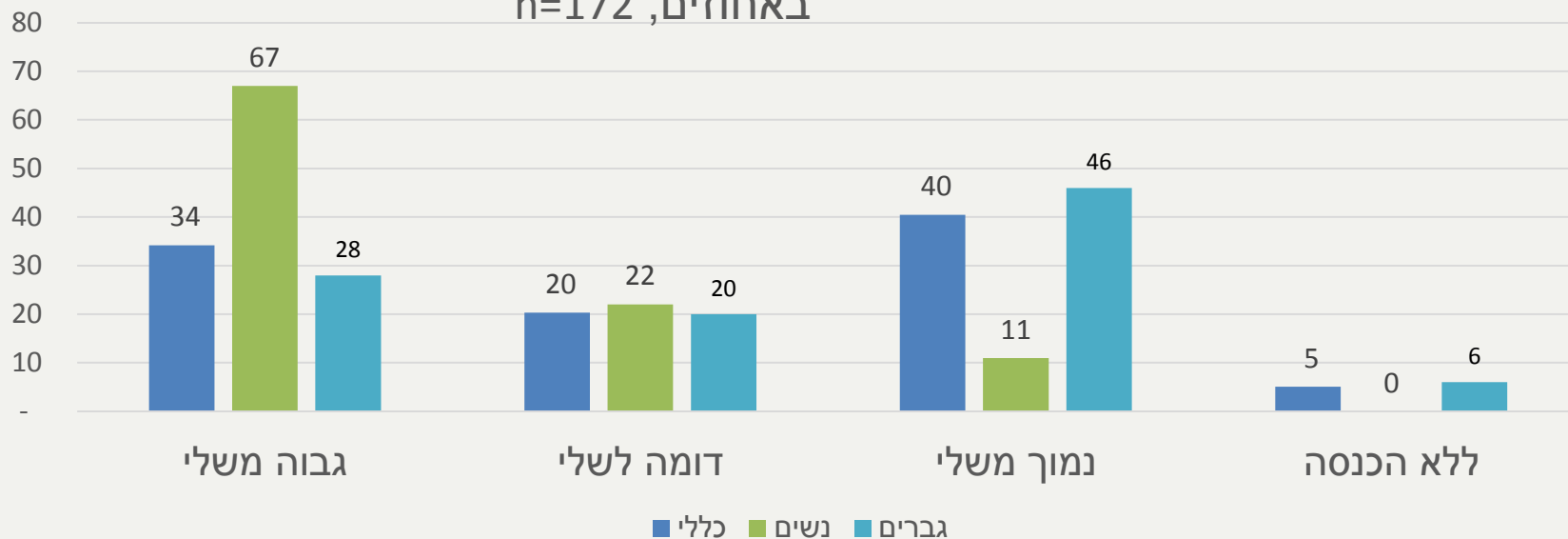
סטודנט לפסיקה ≈

צעיר, יהודי, חילוני, גבר, רווק, הורים אקדמאים ותומכים כלכלית

סקרים: הכנסת בן/בת הזוג

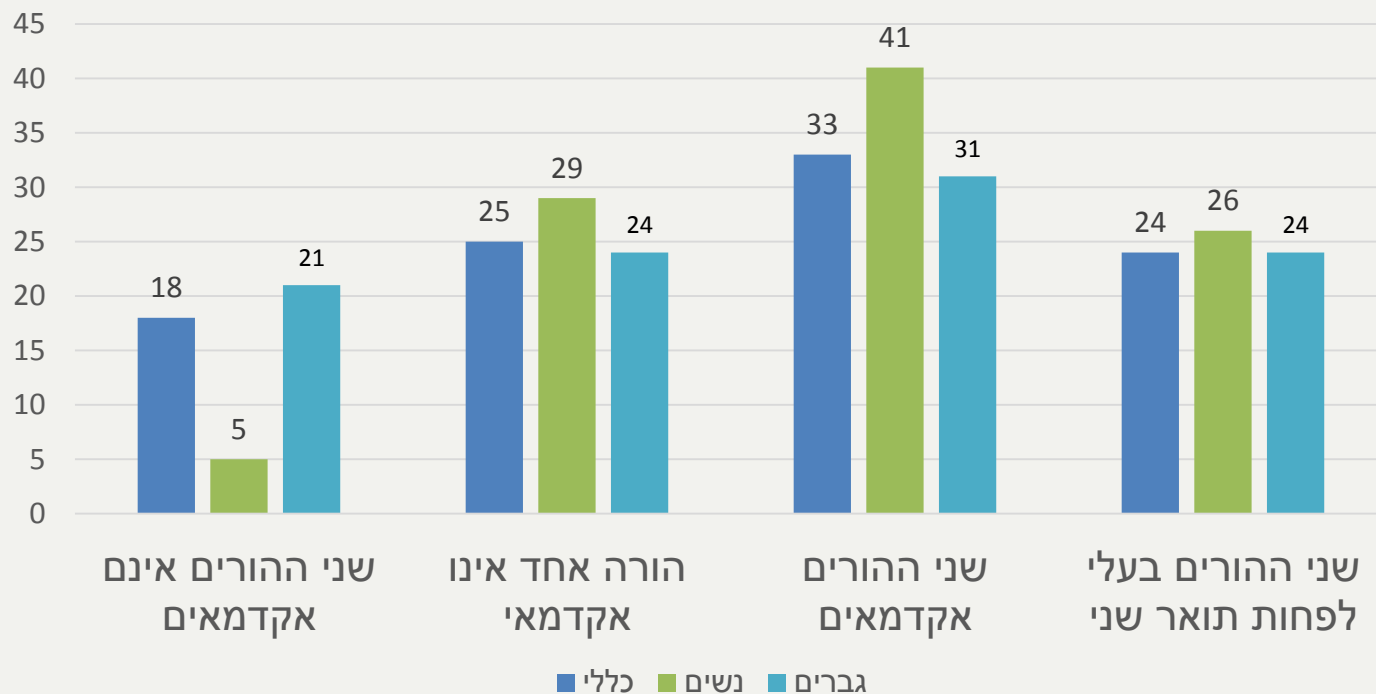
הכנסת בן/בת הזוג בהשוואה לזו של הדוקטורנט/ית
באחוזים, n=172

מבנה חלוקת התפקידים המגדרי משתקף בפערי שכר כבר בשלב הדוקטורט
רק 11% מבני הזוג של דוקטורנטיות מרוויחים פחות מהן
רק 28% מבנות הזוג של דוקטורנטים מרוויחות יותר מהם

סקרים: השכלת ההורים

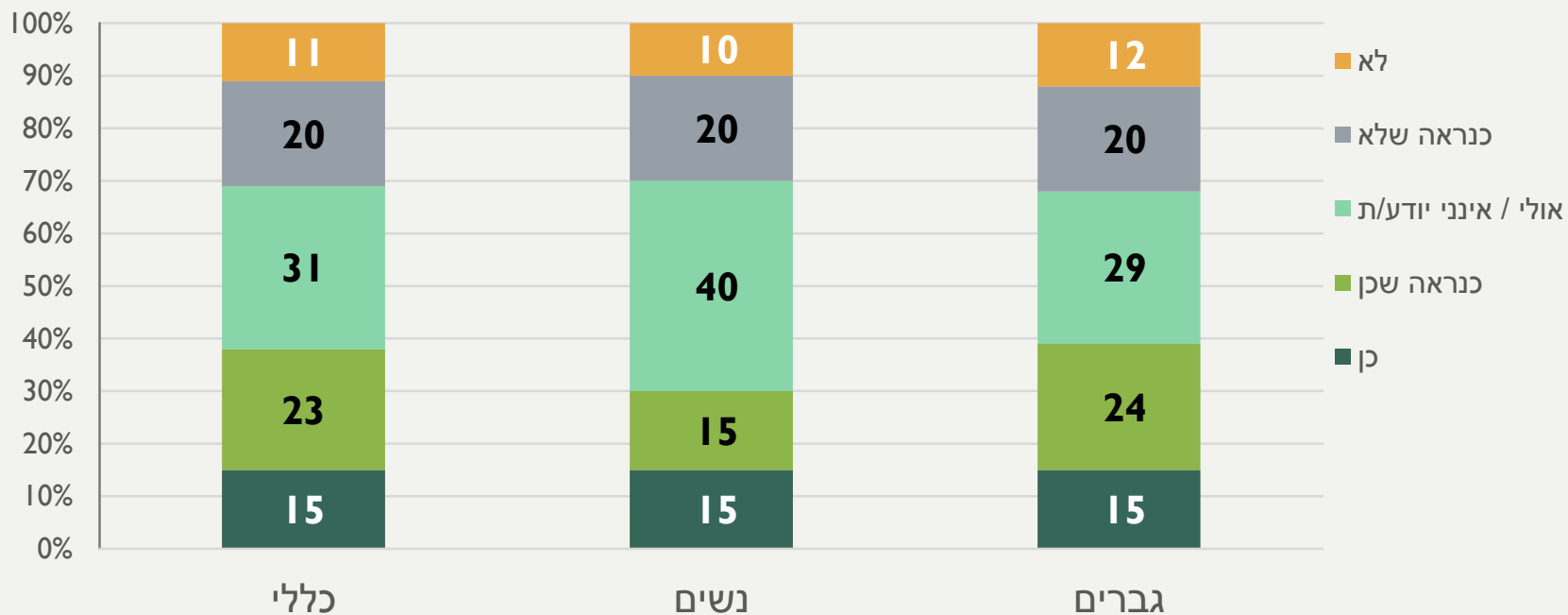
השכלת ההורים, על פי מגדר, באחוזים

רק 18% מהדוקטורנטים (5% מהפיזיקאים, 21% מהפיזיקאים) הם דור ראשון להשכלה גבוהה

סקרים: פוסט-דוקטורט

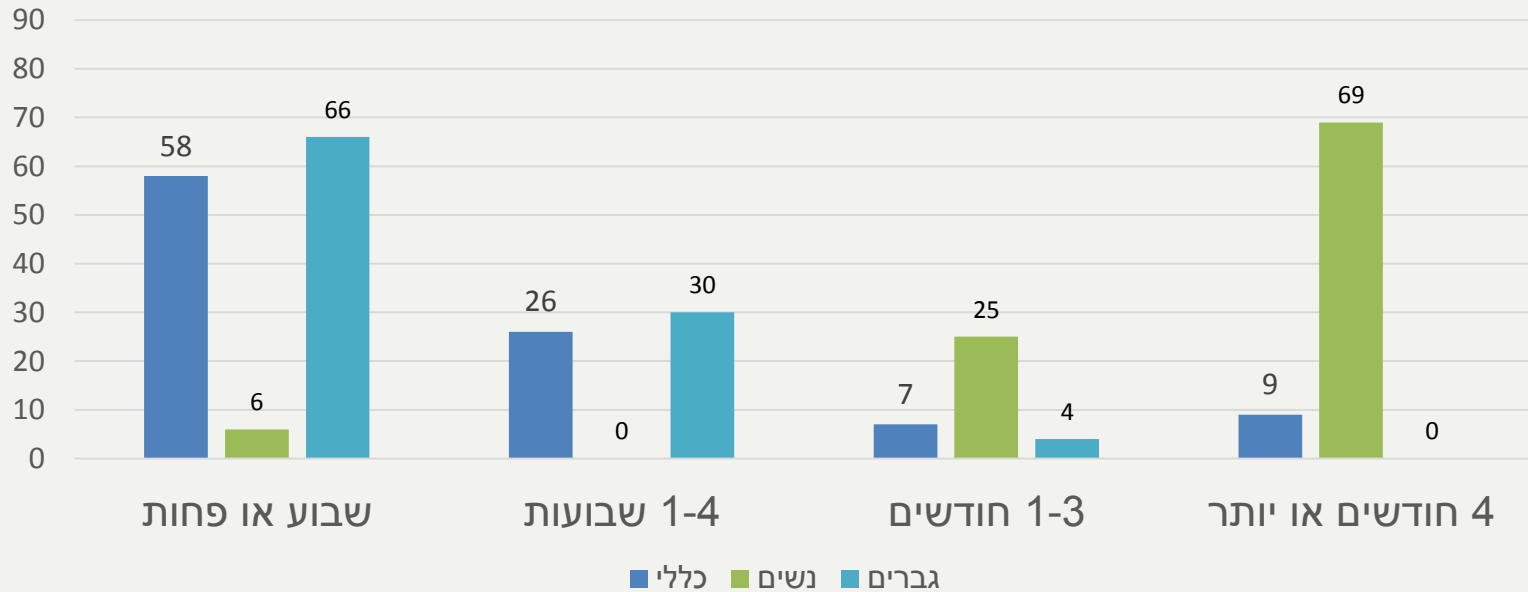
האם את/ה מתכננת לצאת לפוסט-דוקטורט בחו"ל?
באחוזים, על פי מגדר

אחוז גבוה יותר של הגברים מעוניינים בפוסט-דוקטורט בחו"ל
אחוז גבוה יותר של הנשים לא החליטו

סקרים: חופשת לידה

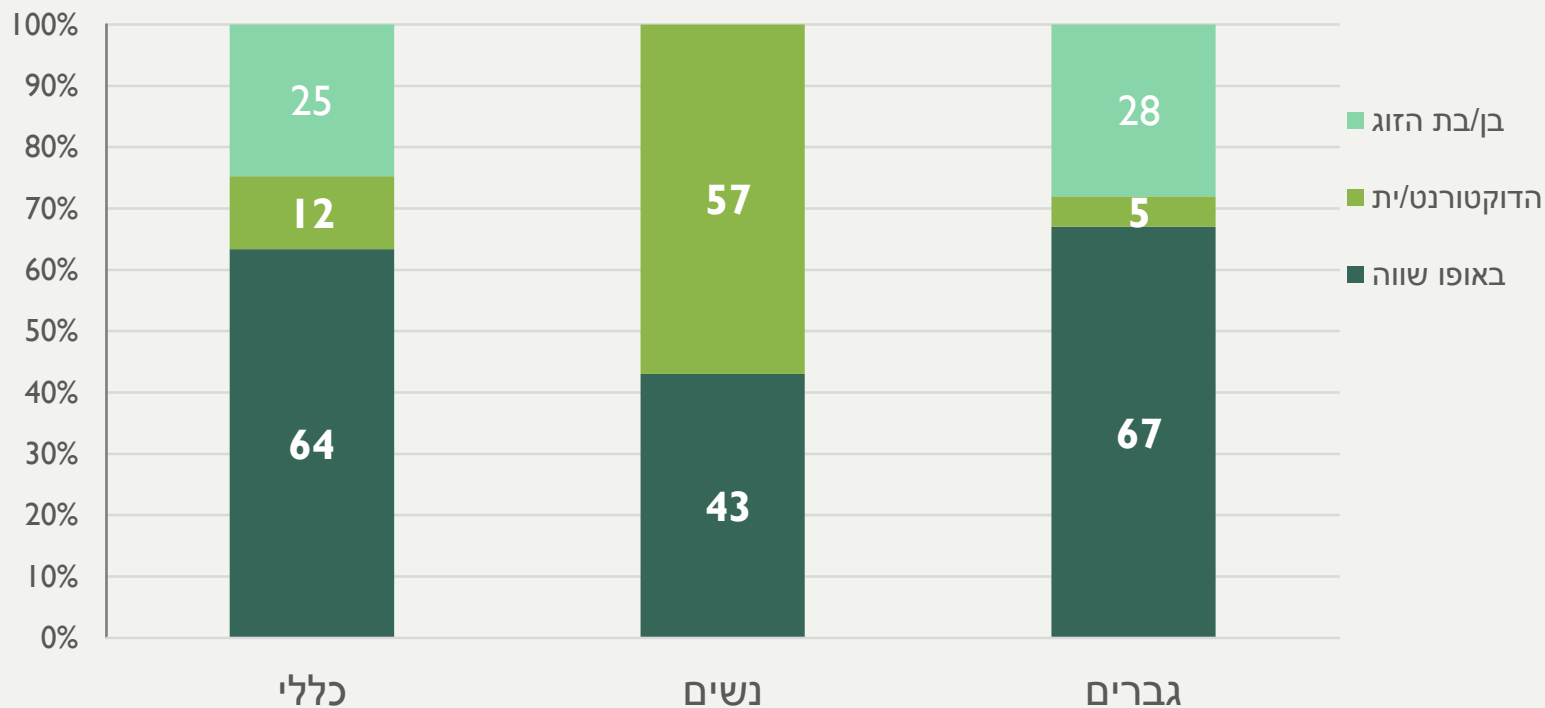
מה היה משך חופשת הלידה האחרונה?
באחוזים, על פי מגדר, 21 נשים + 93 גברים

תואם לנורמות החברתיות ולחוק
רוב הנשים (69%) – 4 חודשים ויותר
רוב הגברים (66%) – שבוע או פחות

סקרים: מי אחראי לטיפול בילדים?

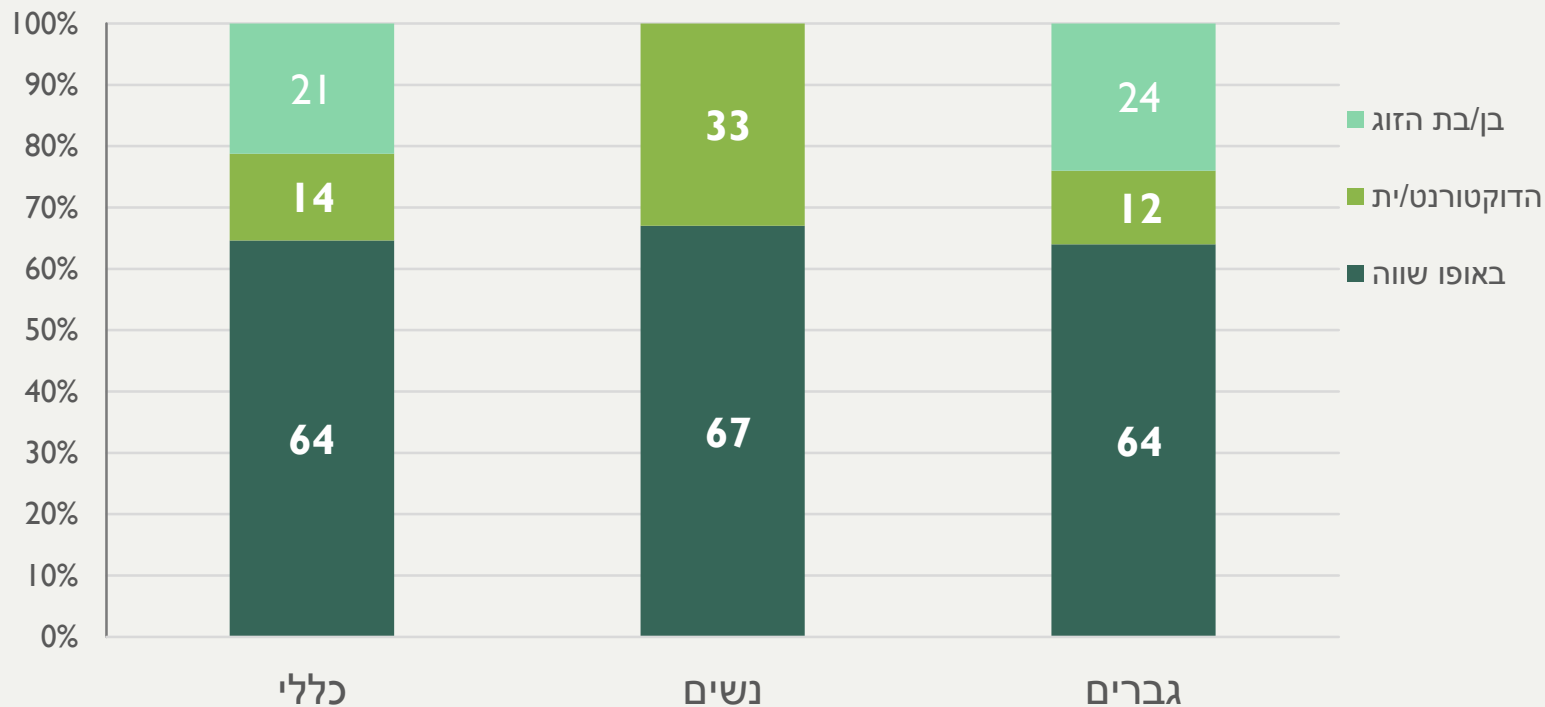
מי האחראי העיקרי לטיפול בילדים, באחוזים, על פי מגדר

החלוקה לתפקידים מגדריים ברורה
57% מהדוקטורנטיות, אבל רק 5% מהדוקטורנטים, הם האחראי העיקרי

סקרים: מי אחראי לעבודות הבית?

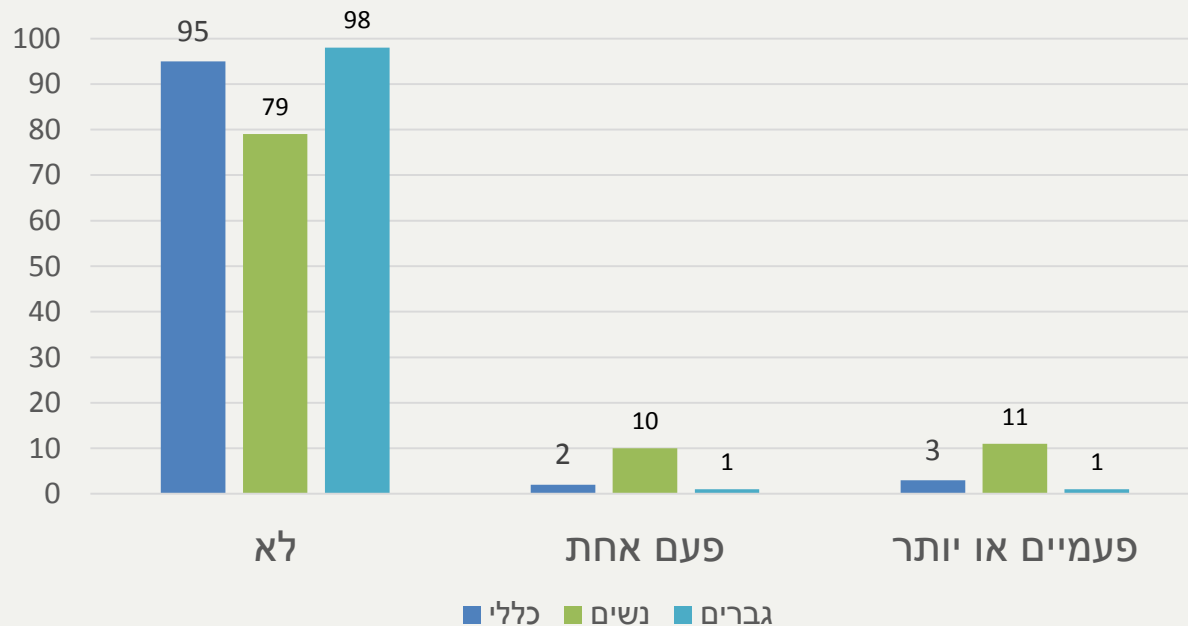
מי האחראי העיקרי לעבודות הבית? באחוזים, על פי מגדר

בין הסטודנטיות, אין אף בן זוג שהוא האחראי העיקרי
בין הסטודנטים, 24% מבנות הזוג הן האחראיות העיקריות

סקרים: הטרדה מינית

האם הוטרדת מינית במהלך הלימודים?
באחוזים, על פי מגדר

21% מהסטודנטיות, ו-2% מהסטודנטים, הוטרדו מינית במהלך הלימודים
על ידי מי? (n=14) סטודנט (11), טכנאי (7), מרצה (5), מנחה=0

מחקר: צמתי החלטה

החלטה ללמוד מדע בתיכון

החלטה ללמוד מדע באוניברסיטה

החלטה לצאת לפוסט-דוק

החלטה להתחרות על קריירה אקדמית

ראיונות עם דוקטורנטיות: "העיסקה"

25 ראיונות עם סטודנטיות לדוקטורט בשש האוניברסיטאות

ראיונות אישיים, הוקלטו, תומללו; נותחו בשיטות איכותניות

הצומת המשמעותי ביותר בהחלטה על קריירה אקדמית הוא
במעבר לפוסט

הבחירה בקריירה זו מקבילה בזמן להקמת משפחה ונשקלת
כ"עסקה" שיש בה מרכיבים אישיים, משפחתיים וכלכליים

ראיונות עם דוקטורנטיות: "העיסקה"

אימהות וקריירה

משטר ההצדקה: הצטיינות

קדימות של קריירת הגבר במשפחה

השיקול הכלכלי ואי-הוודאות

סדנה

מכון ויצמן למדע
WEIZMANN INSTITUTE OF SCIENCE

Schwartz/Reisman
SRITP Institute for Theoretical Physics

SRITP Workshop

Promoting gender equality in physics Barriers and opportunities

Fátima Shanan

October 26 - November 01, 2019 | Weizmann Institute of Science

Organizers

Yossi Nir, Meytal Eran-Jona, Nirit Dudovich, Avishay Gal-Yam | Weizmann Institute of Science
Marika Taylor | University of Southampton

Coordinator & Accessibility Issues

Hadar Alper ✉ Hadar.alper@weizmann.ac.il

Website

www.sritp.org

סיכום

יש חוסר איזון מגדרי בפיסיקה באקדמיה בישראל

נפיק תועלת אם נתקן את המצב

אין פתרון קסם (כדוגמת המבחן העיוור בתזמורות)

יש מגוון דרכים לסייע בהשגת המטרה

תהליכים רלבנטיים יכולים להיות מונעים ע"י יחידים וארגונים

את/ה יכול/ה לתרום